

Kvalitativ forskningsmetode, hold 3, onsdag,
v. Liv Os Stölan

Hvorfor fristeder i Danmark?

En bruger af fristedet Gaderummet fortæller..

afleveret d. 04.12.02.

på Københavns Universitet, Amager
af studerende: Elin M. Andersen

Cpr nr. 141273-~~XXXXXX~~

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	s. 2
Projektbeskrivelse:	
- Problemformulering.....	s. 3
- Problemafgrænsning.....	s. 3
- Beskrivelse af det empiriske arbejde.....	s. 4
- Informanten.....	s. 4
- Interviewguiden.....	s. 4
- Interviewet.....	s. 4
- Intervieweren.....	s. 4
- Analyse af det empiriske arbejde.....	s. 5
- Begrundelsen for Gaderummets berettigelse.....	s. 5
- Gaderummets funktion i praksis.....	s. 6
- Det offentlige tilbud – en sammenligning.....	s. 6
- Andre alternative tilbud – en sammenligning.....	s. 7
- En sammenligning af kategorier.....	s. 7
- Analyse af den anvendte metode.....	s. 7
Opsamling.....	s. 9
Efterskrift.....	s. 10
Litteraturliste.....	s. 11
Bilag:	
1. Eksemplar af anvendt Informeret samtykke formular.....	s. 12
2. Interviewguiden.....	s. 13
3. Det transskriberede interview med en bruger af fristedet Gaderummet.....	s. 14
4. Betingelses-matrix for en bruger af fristedet Gaderummet.....	s. 28
5. Vedtægter for foreningen 'Initiativgruppen Gaderummet' på Nørrebro.....	s. 29

Indledning

Inspirationen til denne undersøgelse udsprang af mine erfaringer samt observationer gjort på fristedet¹ Gaderummet², hvor jeg nu har arbejdet i ca. et halvt år som bogholder. Gaderummet er et døgnåbent bo- og værested for udstødte og marginaliserede unge, primært i aldersgruppen atten til femogtyve, med sociale og psykiske problemer, hvor de tilbydes aktiviteter og undervisning, samt ved behov rådgivning. I tilknytning til, men separat fra, Gaderummet er der en gratis psykologisk rådgivning, der refereres til som Regnbuen, for gadens unge. Målet med Gaderummet er at give en bred socialpsykologisk støtte, der når hele vejen rundt om den unges samlede livssituation. (bilag 5). Nogle af brugerne af stedet bor der, og det gratis, mod at de tager deres tjanser i den fælles husholdning. Der er i alt plads til ca. sytten til fireogtyve boende unge. Hovedparten af de unge der kommer der bruger dog stedet som værested. Der er internetadgang, man kan få sig en bid brød og en kop kaffe, få læst dagens avis, og få dyrket den sociale side af stedet, eksempelvis. Siden år 2000 er projektet finansieret af støttet fra enkelte private fonde samt midlertidig støtte fra staten. De første femten år af Regnbuens og de første fire af Gaderummets eksistens var udelukkende gjort på frivillig basis, af en uddannet psykolog på bistand. Dog er Gaderummets fremtidige eksistens stadig ukendt, som det har været tilfældet lige siden projektets start, dersom kommunen endnu ikke ønsker at anerkende stedets berettigelse, og dermed give den støtte der er nødvendig for at kunne holde projektet kørende på en tilfredsstillende og effektiv måde, for alle involverede parter.

I løbet af den tidsperiode hvor jeg har været ansat i Gaderummet har jeg med egne øjne set nogle af brugerne af stedet komme i gang med skole eller andet efter at have befundet sig i en krise af en eller anden slags, og af varierende størrelse. Vel og mærke brugere som tilsyneladende ikke havde andet støttende netværk end Gaderummet. Mange af Gaderummets brugere er velbevandret i det offentlige behandlingssystem, og de fleste af dem har desværre dårlige erfaringer med disse, hvor de ofte giver udtryk for ikke at føle sig forstået og imødekommet som de kunne have tænkt sig det. Der er beklageligvis for mange af dem tale om en livslang erfaringsbase på dette område.

Det var, som sagt, erfaringen om denne konkrete konflikt mellem disse unge og sundhedssystemet, der vakte min nysgerrighed. Om muligt ville jeg gerne vide, hvad det er der gør at nogle af disse unge ikke føler at de kan bruge det offentliges tilbud, og at de i stedet vælger at ty til alternative behandlingstilbud, som eksempelvis Gaderummet. Ligeledes udspringer min motivation til netop dette emnevalg af den voksende fornemmelse af, at der ofte mangler en stemme fra "den anden side af skranken" i debatten om diverse behandlings-/ forebyggende tiltag der stilles til rådighed af det offentlige. Ofte er det de veluddannede indenfor sundhedsområdet der udtaler sig om dette og hint, hvor brugerne af disse foranstaltninger sjældent forespørges om deres holdning, før beslutninger på området tages. I de enkelte tilfælde hvor de spørges til råds kommer det sjældent længere en til en lille notits i den lokale avis, men det syntes aldrig at nå hen til beslutningstagernes bord. (Dreier, 1993). At kunne tage mig tid til at lytte til denne gruppe borgeres syn på hvad de har brug for er derfor endnu en af mine bestræbelser, og er det til stadighed.

Nærværende opgave er baseret på en kvalitativ analyse af empirien. Det vil sige "en videnskabelig kortlægning af dagligdagens meningsniveau og dets opbygning", at det er et studie der søger at øge "forståelsen af det mennesker gør i relation til deres livsbetingelser" (Mørch, 1989). Med andre ord

---

¹ Fænomenet *fristed* kan defineres som et udviklingsrum. Et sted hvor mennesket værdsættes og hvor dette vises gennem handling. Et åbent og frit alternativ for alle mennesker der søger et rigere og mere meningsfuldt liv. En konstant kombination af visdom, kærlighed og kreativitet. (www.fristed.net).

² For mere information henvises til stedets hjemmeside: www.gaderummet.dk

en fænomenologisk tilgang til det indsamlede materiale, hvor der tages en humanistisk tilgang til emnet (Mørch, 1989). Denne ovenfor nævnte forudindtagede begejstring af Gaderummet har jeg forsøgt at lægge på hylden så godt som det var muligt, ved at stille åbne spørgsmål og holde mig så neutral som muligt under interviewet, uden at miste undersøgelsens fokus. Følgelig har jeg ligeledes valgt at anvende Grounded Theory som den primære analysemetode, dersom den forholder sig mest åben overfor de indsamlede data, men jeg har ligeledes valgt at inddrage nogle af Kvaales (2002) metoder, fra det Kvalitative forsknings interview, dels for bedre at håndtere min uundgåelige forudindtagethed og dels for overblikkets skyld, via strukturen denne teoretiske tilgang muliggør. Med andre ord, en ad-hoc metode (Kvale, 2002), hvor common sense-tilgange til interviewteksten er anvendt i det forelæggende materiale, så vel som avancerede kvantitative metoder samt tekst, for bedst muligt at få betydningerne og indholdet frem.

Velvidende at alt er en del af en større interagerende sammenhæng, med influerende faktorer så vel på det mikroskopiske som på det makroskopiske plan, udarbejdede jeg en betingelses-matrix for en potentiel bruger af et fristed som Gaderummet (se bilag 4) som jeg har haft i baghovedet under dataindsamlingen så vel som dataanalysen, trods det at den ikke fremstår specielt eksplicit i selve opgaven. En grundig analyse på samtlige planer tillader opgaves omfang ikke, dog er matrixen i stand til at tydeliggøre sagens kompleksitet, og er med til at gøre denne fremlæggelse af fænomenet mere autentisk samt validt. Der henvises hermed til denne inden gennemlæsningen af opgaven.

Problemformulering

Som kommende psykolog ser jeg det som min vigtigste opgave at møde mennesket dér hvor det er, velvidende at, som også nyere forskning indikerer, behandlingsrelationen er vigtigere end selve den valgte terapeutiske tilgang, for at opnå en terapeutisk effekt (Jørgensen, 2002). Ikke desto mindre syntes det etablerede behandlingssystem til tider at komme til kort, overfor visse grupper af klienter, der ikke syntes at ville/ kunne drage nytte af det offentlige tilbud, inkl. de psykologiske. Hvilket konkret vil sige at et frugtbart møde med klienten syntes ikke at finde sted. Set ud fra en to-personers psykologisk vinkel (Hjulmand, 1998), er der to personer til at påvirke samt udtale sig om årsagen til dette. Hvilket vil sige, i en psykologisk sammenhæng, klienten samt psykologen.

I denne opgave ønsker jeg at lægge øre til hvad de, der fravælger det etablerede behandlingssystemets behandlingstilbud og tyr til alternative behandlingstilbud af eventuel psykologisk karakter, har at sige om sagen. At høre hvorfor de foretrækker de alternative tilbud frem for de offentlige tilbud. Hvad er det ved eksempelvis fristederne, der tiltrækker folk med socialpsykologiske problemer? Dette ledte mig til nogle mere overordnede forskerspørgsmål, der var som følger: Hvorfor har vi fristeder i Danmark? Hvad er det brugerne af fristederne finder tiltrækkende ved fristederne? Hvorfor benytter de ikke de tilbud som det etablerede behandlingssystem tilbyder i stedet? Og hvad er det som fristederne har at byde på som det etablerede system ikke har?

Problemafgrænsning

For at afgrænse fænomenet, valgte jeg Gaderummet som en repræsentant for fristederne i Danmark. I og med at hvert sted altid vil have dets egen særegenhed, i kraft af de frie ramme de eksistere under, er jeg velvidende at en fuld generalisering vil være upålidelig. At jeg alligevel våger at drage parallellen, skyldes deres fæles brugergruppe: folk der ikke finder sig til rette i det etablerede

systems tilbud. Om end en fuld generalisering til behovet for 'fristeder' som sådan ikke er mulig, tages der dog her en vinkel på problemstillingen, der, efter undertegnede mening, er yderst tiltrængt. Med fokuset lagt på potentielle brugere af psykologiske behandlingstilbud, det være sig offentlige eller i privat regi, lader jeg her en bruger af fristedet Gaderummet fortælle om sit syn på sagen, udfra egne erfaringer. Hvilke begrundelser ville denne give for hvorfor vi har brug for fristeder, som eksempelvis Gaderummet, i Danmark, og på hvilken måde skulle disse i så fald etableres?

Beskrivelse af det empiriske arbejde

Informanten.

Det var en bruger af fristedet Gaderummet, på Nørrebro, der frivilligt lod sig interviewe. En mand på ca. halvtreds år, som har boet på Gaderummet i ca. et halvt år, men som har kendt stedet og kommet der af og til i løbet af de sidste tre år. Selvom aldersgruppen for brugerne af Gaderummet generelt er mellem atten til femogtyve år, har han mange års erfaring med alternative boformer og er en kender af Gaderummet, og har ligeledes boet der i et halvt år da interviewet finder sted, hvorfor han må betragtes som repræsentativ for, om ikke Gaderummet specifikt, så i hvert fald gruppen af brugere af fristeder generelt. Det bør i denne forbindelse nævnes at det ofte er svært at lave aftaler med de folk der bor i Gaderummet, og at jeg havde spurgt to af de unge der faldt indenfor aldersgrænsen om de ville lade sig interviewe, hvilket de sagde de gerne ville. Men jeg måtte desværre opgive at vente på deres tilbagemelding om hvor dette ville være muligt, grundet den tidsfrist på afleveringen der er for nærværende opgave.

Informanten fik udleveret et skriftligt Informeret samtykke, hvor der blandt andet blev informeret om de overordnede mål for den forelæggende undersøgelse, blev lovet fuld anonymitet, samt givet tilladelse til at trække sig når som helst i interviewet. Et eksempel af det anvendte Informerede samtykke findes i bilag 1. Ligeledes blev informanten, inden interviewet startede, mundtligt informeret om sin ret til at undlade at svare på de stillede spørgsmål, såfremt denne måtte ønske dette. Informanten kunne, som bekendt, ikke honoreres for dennes bidrag, men fik, som tak for sin deltagelse, morgenbrød serveret den formiddag interviewet fandt sted.

Interviewguiden.

Inspireret af Kvale (2002), udarbejde jeg min interviewguide udfra to centrale forskerspørgsmål: Hvorfor fristeder i Danmark? ..og hvordan? Dette ledte til tolv ledende interviewspørgsmål, der fokuserede på informantens egne erfaringer, oplevelser og meninger om emnet, som også Kvale (2002) anbefaler. Et eksempel af den anvendte interviewguide er at finde i bilag 2.

Interviewet.

Selve interviewet varede ca. halvtreds minutter, og blev foretaget på et lille kontor der ligger i tilknytning til Gaderummet, men som i sig selv udgør rammerne for en gratis psykologiske rådgivning, Regnbuen. Det var rolige omgivelser for interviewet og atmosfæren i lokalet syntes at være afslappet og trykt under optagelsen af interviewet. Interviewet blev transskriberet ordret af undertegnet, dog med fuld anonymitet. Informanten blev derefter spurgt om vedkommende ville gennemlæse transskriptionen og eventuelt komme med kommentarer eller rettelser (Kvale, 2002), hvorefter disse rettelser blev foretaget så at både informant og interviewer var enige om det skrevne. Efterfølgende blev det bandede interview slettet. Et eksemplar af den endelige transskription er at finde i bilag 3.

Intervieweren.

Efter ca. et halvt års ansættelse på stedes kendte jeg informanten inden interviewet fandt sted, samt, til en vis grad, dennes psykosociale situation før og efter ankomsten til Gaderummet. At det var en motiverende faktor i sig selv for at foretage interviewet med netop denne informant skal ikke være nogen hemmelighed, men det skal siges at jeg forsøgte at forholde mig så neutralt som muligt under hele undersøgelsen. Blandt andet via den anvendte dataindsamlings- samt analyse metode.

Analyse af det empiriske arbejde

Overordnet kan man sige at fire temaer syntes at være centrale gennem interviewet; en forklaring på hvorfor der er brug for et fristed som Gaderummet, en forklaring på hvordan det fungerer i praksis og hvordan det kunne forbedres, tillige med en sammenligning med det offentlige tilbud samt andre alternative tilbud, hvorigennem informanten begrundet sit valg af netop Gaderummet. Disse vil blive analyseret nærmere i det følgende.

Begrundelsen for Gaderummets berettigelse.

De ting som informanten bringer frem i interviewet som begrundelse for Gaderummets eksistensberettigelse er, at det er gratis for brugerne, at det har åbent døgn rundt, og at det er selvstyrende. Det giver rum til at folk selv kan tage sig en tilværelse, hvilket informanten ser som årsagen til at folk undgår at blive alkoholikere eller narkomaner eller på anden vis komme ud af kurs i tilværelsen. Gaderummet har ligeledes en målgruppe der endnu har potentiale samt motivation for at få sig en fremtid, trods eventuelle kriser, og er med andre ord for dem der vil videre i tilværelsen. Det kommer de fleste af brugerne også fordi at de lærer at tage ansvar og at klare sig selv.

Den sociale sammenhæng, som Gaderummet udgør, anser informanten for værende den faktor der gør at man ikke er ensom, og derved at man er i stand til at aktivere sig selv fordi man følgelig har overskuddet til det. Det sociale netværk, ansvar, og det at det ikke er noget pres fra nogen, gør at folk aktivere sig selv. Det giver for eksempel folk mulighed for at gå i skole. Tingene bliver som man gør det til, som informanten påpeger. For brugerne kan Gaderummet derfor være en potentiel falsk fortrøstning så vel som en potentiel hjælp, lige så vel som alt andet er det. Ikke desto mindre er det ni ud af ti af Gaderummets brugere der kommer videre, med skole eller andet. Eksempelvis var Gaderummet der, da informanten havde brug for det, hvilket denne værdsætter, og informanten er nu på skolebænken igen og skal snart i gang med endnu et kursus.

Projekter som Gaderummet ville være en billig løsning for staten, understreger informanten, sammenlignet med hvad offentlige institutioner med et døgnåbent tilbud til det samme antal brugere ville koste.

Dreier (1993) påpeger ligeledes at individet altid må ses i deres konkrete handlesammenhæng, dersom at mennesket eksistens udgøres af såvel dets objektive samfundsmæssige bestemthed og dets subjektive medbestemmelse. Dreier mener således at det er gennem deltagelse i forskellige handlings-sammenhænge at mennesket kender sig selv og bliver et subjekt og personlighed. Altså er deltagelse i, og dermed påvirkning af, denne handlingssammenhæng vital for menneskets udvikling, som også informanten påpeger.

Gaderummets funktion i praksis.

Man kan bo i Gaderummet i kortere eller længere perioder, som man måtte have lyst til samt behov for det. Mange kommer der når de har lyst, for at få det sociale samvær med. Af dem der kommer i Gaderummet har de fleste boet der i en kortere eller længere periode. Det er et meget blandet konsortium af mennesker, der bruger Gaderummet. Dog er der visse folk der ikke bydes indenfor i fællesskabet, det drejer sig om alkoholikere og narkomaner. De passer ikke rigtig ind i billedet, dersom det er et sted hvor der stilles krav; man skal selv lave sin mad osv.. Det er denne gruppe ikke i stand til at honorere. Magt gælder ikke, men stedet styres af en form for selvjustits, hvor det er dem der bor der, der bestemmer hvem der skal bo/ være der og hvad der skal ske. Gennemsnitlig bor der cirka tyve mennesker i Gaderummet, hvilket informanten anser for værende fint, antyder at det ville blive for intimt hvis der boede færre mennesker der.

Informanten lærte Gaderummet at kende gennem andre brugere af Gaderummet, og betegner det nu som sit "første hjem". Informanten fortæller at der er lidt privatliv, for vedkommende findes dette rum de to timer inden alle de andre står op.

Den psykologiske rådgivning beskrives som værende lig Kalle, der er projektets initiativtager samt koordinator.

I praksis kunne Gaderummet fungere endnu bedre hvis de fysiske rammer blev forbedret, så ville der også komme flere brugere, og flere aktiviteter ville være muligt. Dette vil dog kræve flere penge. Noget projektet ikke har overvældende meget af, faktisk kun så meget at det lige kan hænge sammen. Med god grund kunne man oprette flere Gaderum, hvor folk har mulighed for at lære at organisere sig selv. Hvis Staten skulle overtage eller kopiere Gaderums projektet på Nørrebro ville det kræve en omlægning af hele samfundet, ifølge informantens udsagn. I følge informanten ser staten efter arbejdsstyrke ikke individer, når de ser på befolkningen, og de ser taberne i dette spil som nogen man bør slippe af med på den nemmeste og "pæneste" måde. Der peges på at man eventuelt kunne have ladet de gamle besatte huse stå, så man kunne have brugt dem til samme formål. Men det offentlige satser, som sagt, anderledes.

Det offentlige tilbud – en sammenligning.

De tilbud som brugergruppen af eksempelvis Gaderummet finder i det offentlige regi er, ifølge informanten, de psykiatriske afdelinger, fængslet, samt Ungdomspensionen. Hvad der tilbydes dem er følgende antabus og metadon- behandling, så får de støtte, og så opbevares de til de "kradser af" (bilag 3, s. 20). Der er ingen tilbud om psykolog behandling en gang om ugen, eksempelvis. Der satset ikke på personernes egne resurser eller gives rum for socialt samvær. Dette ser informanten som et udtryk for den førnævnte holdning som regeringen operer med; en taber-vinder tankegang, hvor taberne er en gruppe man må se at komme af med hurtigst muligt, og det på den pæneste mulige måde.

Denne holdning til det offentlige behandlings tilbud samt oplevelse af at blive forstået inden for disse, som informanten giver udtryk for her, er man stødt på før i psykologiske behandlings sammenhænge. Det er før blevet nævnt at patienten og terapeuten til tider opererer med forskellige forståelser af hvad der er væsentligt i forståelsen af patientens symptomer, hvor det som patienten opfatter som vigtigt ikke anses som værende sådan af terapeuten, og omvendt. Dette er en af årsagerne til at nogle patienter føler sig bedre forstået og mødt, i de alternative behandlingsformer i forhold til det etablerede system, dersom de her oftere bliver enige om behandlingens metode og mål. Denne behandlingsalliance, der opstår med den alternative terapeut, kan i visse tilfælde være

helende i sig selv for patienten. (Jørgensen, 1998). Et eksempel på denne forståelse mellem klient og 'behandler' syntes at kunne spores i Gaderummet.

Andre alternative tilbud – en sammenligning.

For informanten ville det eneste alternativ til Gaderummet have været Ungdomshuset³, der ligeledes beskrives af denne som værende et fristed. Men informanten følte sig ikke længere knyttet til det pågældende sted, hvorfor loddet faldt på Gaderummet. Det der tegner billedet af de næstbedste brugbare alternativer til Gaderummet er dét de kirkelige og humanitære organisationer tilbyder. Det vil sige steder der bliver kørt med frivillig arbejdskraft. Kirkens Korshær⁴ er den organisation der hovedsageligt tegner billedet her, ifølge informanten. De driver blandt andet varrestuer, herberge og bofællesskaber for hjemløse. Det er fint i og med at der da bliver sørget for de hjemløse, ifølge informanten. I de regi laver brugerne dog ikke noget, alt bliver gjort for dem. Man komme følgelig ikke videre dér, men folk der kommer på eksempel varrestuerne *ønsker* tilsyneladende heller ikke at komme videre, antyder informanten. Ifølge denne, snyder og bedrager de folk der kommer på varrestuerne blot for at få deres penge og deres næste måltid mad.

At de frivilliges arbejdskraft er af en anden karakter end de lønnes, er ikke utænkelig. Det er tilsyneladende mærkbart. En undersøgelse foretaget af Lorenzen indikerer at det er værdierne, dvs. det at være noget for andre, der er den største motiverende faktor for dem der er arrangeret i frivilligt socialt arbejde. Det "gode arbejde" er for dem mere end løn, det handler derimod om gode relationer til andre mennesker, om at lave noget meningsfuldt, og om indflydelse og mulighed for at realisere sig selv og bruge sine evner. I dagens samfund er der efterhånden blevet mindre plads til menneskelighed i arbejdslivet så vel som udenfor. Dog ses der ligeledes en øget interesse for at arrangere sig i frivilligt socialt arbejde. (Løvendahl, 1996).

En sammenligning af kategorier.

Gaderummets funktionelle opbygning er meget enkel. Samfundets udstødte unge kan, i de tilfælde hvor ingen andre muligheder forligger, bo der gratis, så længe de tager deres del af det fælles ansvar for de praktiske gøremål på stedet. Dette ansvar ses som en oplæring i ligeledes at tage ansvar for sit eget liv, som også langt størsteparten af brugerne ligeledes viser sig at gøre, hvilket i sig selv vidner om stedets berettigelse. Denne tro på brugernes egen evne for at kunne organisere sig selv syntes ikke at finde i det offentlige behandlingstilbud, der snare virker passiviserende for brugerne, dersom at alt bliver gjort for dem på de pågældende steder, samt at behandlingstilbudene primært er medicinering frem for psykolog samtaler. Dette gælder ligeledes de andre alternative tilbud til marginaliserede og socialt udstødte unge, hvor der er tale om private organisationers initiativ, som eksempelvis Kirkens Korshær yder. Dog er attituden der udvises der en anden, og af mere positiv karakter, dersom det er frivillig arbejdskraft på disse steder.

Analyse af den anvendte metode

Styrken ved at anvende den kvalitative metode til empiri-forskning, frem for den kvantitative tilgang, er at den er hurtig, enkel, billig, og ofte er tættere på problemområdet sammenlignet med sidstnævnte metodetilgang. Der er ligeledes i dag den mest udbredte form for forskningsmetode

---

³ For mere information om Ungdomshuset henvises til deres hjemmeside: www.ungdomshuset.dk

⁴ Kirkens Korshær er Danmarks største frivillige organisation og de har mange forskellige projekter, primært rettet mod samfundets dårligst stillede. For yderligere information henvises til deres hjemmeside: www.kirkenskorshær.dk

indenfor socialforskningen. (Jørgensen, 1989). Det må følgelig være den mest hensigtsmæssige tilgang til nærværende emne.

Den kvalitative metode blev således anvendt ved nærværende opgave, og det med en ad-hoc tilgang til analysen, hvor anvendelsen af forskellige metoder og teknikker tilsammen skabte meningen af den pågældende empiri (Kvale, 2002). Der var følgelig ikke nogen standardskabelon til selve analysen men der blev anvendt hvad der fandtes brugbart fra de forskellige metoder, som projektet skred frem. Dette valg skyldtes de forskellige muligheder en sådan tilgang tilvejebringer, samt at det ville tillade empirien at bestemme slagets gang bedst muligt uden at ignorere forskeres position i forhold til feltet der er under analyse, hvilket jeg mener at en grounded theory forårsager som følge af at den, for mig at se, underkender den indflydelse som forskerens forudindtagethed kan have på studiet. Ved at inddrage det kvalitative forsknings interview blev jeg mere synlig som forsker, hvorfor informanten, observatøren, samt forskeren selv bedre kan bedømme en eventuel, eller rettere den uundgåelige, påvirkning denne har haft på data-indsamlingen, analysen heraf, samt konklusionen der blev draget på undersøgelsen. Via ad-hoc metoden var den primære tilgang til interviewet her, opstillingen af kontraster/ sammenligninger, for at skærpe forståelsen af hvorfor denne gruppe mennesker vælger netop fristederne og ikke det offentliges tilbud. Denne tilgang resulterede i mange konkrete så vel som subjektive forskelle, set ud fra informantens synspunkt.

Som udgangspunkt for opgaven, om end det primært blev i form af en indirekte inddragelse i selve rapporten, kreerede jeg en betingelsesmatrix (bilag 4) for en bruger af Gaderummet, inspireret af Strauss og Corbin (1994, 1998), i forsøget på at påpege de påvirkende samt interagerende faktorer fra mikro- til makroniveau.

Det kvalitative forskningsinterview blev efterfølgende anvendt i udarbejdelsen af interviewguiden, der kan betragtes som forberedelsen til/ skelettet for selve tilgangen til dataindsamlingen, inspireret af Kvale (2002). Som også Strauss og Corbin (1998) påpeger, er det i den kvalitative forskningsmetode, i kraft af den konstante interaktion der finder sted mellem data og analysand gennem dataindsamling så vel som dataanalysen, umuligt for analysanden at foretage en objektiv analyse af de empiriske data. Ikke desto mindre er det muligt at tage sig sine forholdsregler og være sig bevidst om den potentielle forudindtagethed man sandsynligvis bringer med ind i helhedsbilledet som analysand (Strauss og Corbin, 1998). I dette tilfælde er det min utildækkede begejstring af fristedet Gaderummet, hvilket ligeledes fremgår af samt begrundes i indledningen. Om spørgsmålene i løbet af interviewet blev for ledende/ manipulerende, var jeg usikker på under selve interviewet. Her tænker jeg på spørgsmålet om der er behov for flere projekter som Gaderummet (bilag 3, s. 24), hvor jeg spurgte et par gange dersom det var mit indtryk at informanten kom med lidt vage udsagn, og eftersom at jeg af erfaring ved, at der er en del unge der bliver afvist fordi der ikke er resurser til at imødekomme deres behov, om end disse er meget beskedne er de dog ofte vitale/ akutte.

For at give empirien mest mulig spillerum, valgte jeg at anvende Grounded Theory metoden som redskab for analysen af selve det empiriske arbejde, hvilket overordnet vil sige at jeg stillede spørgsmål og lavede sammenligninger (Strauss og Corbin, 1998). I analysen foretog jeg således en åben-kodning (Strauss og Corbin, 1998), ved at definere kategorier, samt udvikle disse i forhold til deres respektive indhold samt dimension, dvs. variationen af egenskaben. Der var således fire kategorier der dukkede frem, som nævnt ovenfor, der vel må siges at være kraftigt inspireret af interviewspørgsmålene. Koncepter hjælper os i videnskabelige sammenhænge at holde fokuset under eksaminationen af et fænomen (Strauss og Corbin, 1998). Afslutningsvis blev disse fire

kategorier sammenlignet og hypotetiske forklaringer på årsagssammenhænge blev fremstillet, som sidste led i teoriopbygningen (Strauss og Corbin, 1998). Disse teoretiske udledninger af sammenhængen, bør forstås som en fortolkning af de indsamlede data, ud fra undertegnede perspektiv. Det bør følgelig ikke opfattes som en opdaget aspekt af 'virkeligheden', dersom 'sandheden' kan siges at være et fænomen i konstant bevægelse. Ikke desto mindre kan en hypotetisk årsagssammenhæng forsage en øget forståelse af emnet, om end det praktiske teoretiske indhold ikke er substantiv. (Strauss og Corbin, 1994).

Gyldigheden af nærværende undersøgelse, set i forhold til den anvendte kvalitative metode, må således antages at være til stede til en vis grad. Ved begrebet gyldighed forstås her evnen til at hæve sig over tid og sted, med den hensigt at være generaliserbar. I den kvalitative analyse opereres der gerne med to gyldighedsbegreber: intersubjektivitet samt validitet. Førstnævnte kan defineres i den kvalitative forskning, som "en helt tilgrundlæggende konsensus med hensyn til beskrivelsens tilvejebringelse: der må være en basal gensidig forståelse mellem forsker og den person, som udforskningen gælder", så at beskrivelsen bliver dækkende og kan forstås. (Jørgensen, 1989). I og med at informanten i selve interviewet blev spurgt om afklaringen af emnet var dækkende, inden at interviewet blev afsluttet, blev bedt om at gennemse samt korrigere eventuelle fejl/ misforståelser i transskriptionen af interviewet inden analysen blev foretaget, samt at denne blev tilbudt at se den endelige rapport samt at kommentere denne, kan det hævdes at intersubjektiviteten forefindes i nærværende undersøgelse. Den begrebsmæssige forståelse antager jeg var den samme for henholdsvis informant og interviewer, hvilket med fordel kunne have været præciseret.

Validiteten i den kvalitative undersøgelse bygger på at et begrebssystem, afprøves på beskrivelsen (Jørgensen, 1989). Et begrebssystem blev afprøvet på beskrivelsen her, hvorfor nærværende undersøgelse ligeledes må siges at være valid. Det bør dog nævnes at begreberne kunne have været nærmere defineret hvilket valgtes udeladt grundet opgavens omfang og dersom det er begreber de fleste er bekendte med. I hvilken grad der er tale om direkte generaliseringsgyldighed, i form af begrebs legitimering, - udbredelse, - sammenhæng, og begrebskomplettering, er følgelig diskutabel, men opgavens erfaringsgyldighed må dog siges at være til stede (Jørgensen, 1989).

Opsamling

De indledende forskerspørgsmål var, ud fra en psykologisk synsvinkel; hvorfor fristeder i Danmark, og hvordan? Og mere specifikt; hvorfor et fristed som Gaderummet? Konklusionen man kan drage ud fra informantens udsagn er, at stedet har sin berettigelse fordi der er så mange af brugerne af stedet der kommer videre med sit liv, specielt sammenlignet med brugerne af det offentlige behandlings tilbud. Dette kunne skyldes Gaderummets unikke døgntilbud, hvor der fokuseres på det enkeltes ansvar for sit eget liv og for fællesskabet. Men andre potentielle årsagsfaktorer kunne være at det er en målgruppe med potentiale og drive, så at den forklarende faktor ligger hos brugerne selv, og ikke hos Gaderummet i sig selv. Med andre ord, måske disse unge der kommer videre ved at tage et stop forbi Gaderummet, alligevel ville have kommet videre i deres tilværelse, i og med at deres motivation og drive ville lede dem til andre græsgange. Man kan også vende den og sige at det vel netop er det fristedet Gaderummet ønsker at fremelske; brugernes eget potentiale. Og måske er der netop ikke andre græsgange til rådighed for denne gruppe på nuværende tidspunkt. Ifølge informanten er der ingen andre alternativer for dem i denne gruppe, der vil videre med deres liv. Og fakta er, at dét der er, hvilket ifølge informanten vil sige Gaderummet, er lige på vippen til at blive lukket ned.

Teorierne om den psykiatriske- psykosociale praksis bør ikke udelukkende beskæftige sig med sygdomsteori. Det ville være det samme som at personalisere den del af den samfundsmæssige praksis, ved endog at placere denne personalisering hos blot én af parterne, og det endda hos den i sammenhængen svageste part, nemlig klienten. Derimod, for at få et helhedsbillede, bør de enkelte involverede parter handle og tænkemåder begribes ud fra deres respektive positioner og relationer i deres samfundsmæssige sammenhæng. (Dreier, 1993). Det er med andre ord en interagerende og sammensat praksis der studeres i nærværende opgave, og dette er forsøgt inddraget i selve dataindsamlingen såvel som analysen af empirien, med udgangspunkt i skitsen i bilag 5. Denne undersøgelse har været et talerør for en bruger af Gaderummet, hvor dennes mening om hvad der er relevant for folk i krise, der besidder både potentiale og drive, og hvad der ikke er. En unik og praktisk relevant vinkel på problematikken.

Beklageligvis kommer klienternes subjektivitet og interesse oftest bagerst i rækken, når det gælder behandlings sammenhænge. At det forholder sig sådan kan skyldes at behandleren, hvor denne abstrahere fra den samfundsmæssige subjektivitet, ofte ser det som sit job at forudsige og styre klientens behandling. (Dreier, 1993).

Ideelt set kunne dette tema, om fristeders berettigelse i Danmark og hvordan dette forstås samt iværksættes, ligeledes debatteres og analyseres ud fra eksempelvis en politisk, historisk, kulturel, sociologisk, antropologisk, eller pædagogisk vinkel. Her er der taget hul på emnet primært med en psykologisk tilgang og det på individ-niveau, selvom gruppe-, kommunal-, og det nationale niveau ligeledes berøres. En uddybning på dette område, set ud fra en psykologisk synsvinkel vil således være anbefalelsesværdigt. At de forskellige tilgange og de forskellige niveauer er interagerende er en uomgængelige kendsgerning (Dreier, 1993), og det er beklageligt at denne opgave pladsmæssigt heller ikke var i stand til at rumme alle aspekter af emnet. Det anbefales derfor at undersøgelsen af feltet videreføres og udbygges med dette i mente, gerne med kvalitative metoder fortsat. Til det vil anvendelsen af Praksisportrættet til en sådan analyse tillige være tilrådelig, dersom det er en mere grundig analytisk tilgang, på mikro- såvel som makroniveau. Det har ikke været muligt at anvende den i rapporten her, grundet opgavens tilladte længde.

Efterskrift

Det skal afslutningsvis nævnes at det har været en spændende udfordring at arbejde med emnet så vel som med metoden. Emnet ligger mig meget på hjerte og angående metoden har jeg længe savnet mere viden omkring denne, dersom jeg anser den for vigtig i beskæftigelsen med individer samt sociale sammenhænge, hvilket jeg regner med bliver en essentiel del af min fremtidige praksis som psykolog. Det er første gang at jeg stifter nærmere bekendtskab med den kvalitative metode, samt anvender denne som forsknings redskab, og jeg håber mit arbejde kan være til glæde for dig som læser. Selv syntes jeg at jeg har lært meget ved at skrive rapporten her, både med hensyn til emnet og metoden. At jeg valgte at skrive alene skyldes at der ikke var andre der delte min interesse for feltet. Man kan lære meget af selv at skulle finde ud af alle ting, men man kan ligeledes blokeres af sine egne blinde vinkler. Det erfarede jeg da jeg kom til analysen af materialet, og jeg takker hermed mine medstuderende samt min underviser for deres gode råd med hensyn til dette.

Litteraturliste

- Dreier, Ole (1993); *Psykosocial behandling – en teori om et praksisområde*; København, Dansk Psykologisk Forlag.
- Hjulmand, Knud (1998); Modoverføring – Psykoanalysens askepot; *Psyke & Logos*, **19**, s. 106-220.
- Jørgensen, Carsten René (2002); Behandlingsrelationen; *Psykolog Nyt*: **16**.
- Jørgensen, Carsten René (1998); Den terapeutiske alliance; *Psyke & Logos*, **19**, s. 148-190.
- Jørgensen, Per Schultz (1989); Om kvalitative analyser – og deres gyldighed; *Nordisk Psykologi*; 41 (1), s. 25-41.
- Kvale, Steinar (2002); *Interview – en introduktion til det kvalitative forskningsinterview*; København, Hans Reitzels Forlag.
- Løvendahl, Brita (1996); *Med hjerte og omtanke – en håndbog i frivilligt socialt arbejde*; Frederikshavn, Dafolo forlag.
- Mørch, Sven (1989); Forskning i kvalitet eller kvalitativ forskning?; *Nordisk psykologi*; 41 (3), s. 204-221.
- Strauss, Anselm og Corbin, Juliet (1998); *Basics of Qualitative Research – Techniques and Procedures of Developing Grounded Theory*; California, USA, SAGE Publications.
- Strauss, Anselm og Corbin, Juliet (1994); Grounded Theory Methodology, an Overview; *Handbook of Qualitative Research*; SAGE Publications.

Bilag 1

Informeret samtykke

I forbindelse med faget "Kvalitativ metode" på psykologistudiet ved Københavns Universitet skal undertegnede studerende, Elin Andersen, foretage et interview med en eller flere informanter. Interviewet indgår som et led i en eksamensopgave.

Undersøgelsens formål er, udover det overordnede mål at kunne anvende den kvalitative analyses metode, at udforske behovet for fristeder i Danmark, set fra brugerne side, samt i så fald at behovet syntes at forefindes, da ligeledes hvorfor det eksistere. Emnet er valgt af undertegnede studerende, Elin Andersen, grundet, for hende at se, relevansen.

Interviewet vil blive optaget på bånd. Båndet vil blive transskriberet og derefter slettet. I forbindelse med transskriptionen vil informantens navne blive ændret, og enhver oplysning, som kan identificere informanten, vil blive beskyttet. Båndene vil kun blive hørt af undertegnede, Elin Andersen, der forpligter sig til at garantere informanten fuld anonymitet.

Informanten deltager frivilligt i undersøgelsen, og har ret til at trække sig tilbage når som helst under forløbet.

Interviewet skal på ingen måde offentliggøres, men transskriptionen vil blive videregivet til underviser i forbindelse med eksamination. Såfremt informanten ønsker det, vil han/ hun få adgang udskriften af sit eget interview, samt den endelige rapport.

Interviewet vil vare ca. 45 minutter. Den tid, som informanten afsætter til at deltage, kan desværre ikke honoreres.

Med sin underskrift på nærværende forpligter den studerende sig til at overholde ovennævnte retningslinier. Endvidere bekræfter informanten med sin underskrift, at han/ hun har læst og er indforståede med ovennævnte retningslinier.

_____
Elin Andersen
Stud. Psyk.

_____
Informant

d. _____

d. _____

Bilag 2

Interviewguide.

Forskningsspørgsmål:

- Hvorfor fristeder?
- ..og hvordan?

Interviewspørgsmål:

- Hvad ser du som formålet med et fristed som Gaderummet?
- Hvordan oplever du at stedet "gør nytte"?
- Hvordan kunne det være bedre?
- Hvordan vil du beskrive dit forhold til Gaderummet?
- Hvor lang tid har du kommet her?
- Hvad bragte dig til Gaderummet?
- Hvad giver stedet dig?
- Hvad føler du for stedet?
..og hvorfor?
- Er der andre alternativer for dig end Gaderummet?
(evnt. offentlige tilbud)
..og i så fald hvilke?
- Hvorfor valgte du netop Gaderummet som dit fristed?
- Hvad er din generelle holdning til fristeder i Danmark?
Vil du sige at de er en hjælp for brugerne eller er det en falsk fortrøstning?
.. eller kan det være begge dele?
..på hvilken måde?
..og hvorfor?
- Er der andet du vil tilføje inden vi slutter?

Bilag 3

Transskribering af 1. interview, taget d. 20.10.02. i Gaderummet (GR)/ Regnbuen.

A: Kunne du fortælle mig hvad formålet med GR er, eller.. hvad er GR?

B: eh...GR det er..., jeg ved ikke om man kan kalde det en slags fristed, men det er et socialpsykologisk rådgivnings- og værested for marginaliserede unge. Socialt udstødte.

A: Hvordan syntes du at det, på en eller anden måde, gør nytte?

B: Jo, det fungerer fordi at eh.. Altså for det første er rådgivningen er gratis. Det er jo en ting. Der er jo ikke nogen unge der har råd til at få en rådgivning, som sikkert også er rimelig elendig.. altså hvad skal man sige.. kørt af folk som egentlig ikke har forstand på det. Og så er det, altså for det første er det gratis, og for det andet kan man komme døgnet rundt, ..for det tredje er det selvstyrende, det vil sige at dem der bruger det, der bestemmer værestedet. De bestemmer selv hvordan dagligdagen skal køre.

A: Og det vil du mene er en god ting?

B: Ja, dels kommer der en del, der har boet på institutioner, i fængsel, og på børnehjem og er vant til at folk er der og gør al ting for dem. Og det er jo synd hvis de eh.. så kan de jo glemme sig selv.. det er jo sådan at livet fungerer der udenfor.

A: Det er jo så nogen af de gode ting ved GR, men hvordan kunne det være bedre, hvis du skulle nævne nogle ting?

B: Altså først og fremmest skulle der være nogen meget bedre fysiske rammer, og der skulle.. investeres nogen flere penge i det. Hvis du regner med at hvad det koster at have folk på psykiatriske afdelinger eller siddende inde i spjældet, så er det jo småpenge. Og fængslet og institutioner osv. det er jo de steder folk kommer. Det er det nemlig. Andre steder er der ikke. ..eller også skal de gå på herberget og lære at drikke.. og det lort der. Det er jo de tilbud der er i hvert fald. Officielt jo ikke, det er jo herberget.. eller psykiatriske afdelinger og snak med en eller anden psykiater og få udleveret nogen piller eller sådan noget.. og så bare komme videre.

A: Så hvordan vil du beskrive dit eget personlige forhold til GR?

B: Jo jeg syntes det er godt. Jeg bor her og har boet her snart et halvt år.. Jeg har kommet her i godt tre år. Eller jeg kom her før, da vi boede ude på skurvogspladsen nede i Sjællandsgade. Da jeg boede ude på skurvogspladsen, ikke? Det er derfra at jeg kendte en masse mennesker som kom her. Så har jeg så boet heroppe et halv års tid der. For en to tre år siden. Og så har jeg boet her nu snart et halvt år.

A: Men du boede her for tre år siden også?

B: Jaeh, eller jeg sov her. Der havde jeg bare en sofa, der havde jeg ikke nogen seng. Fordi det var ikke meningen at jeg skulle være her, det var sån' af forskellige årsager.

A: Så det var sådan et par nætters overnatning, det var ikke for en længere periode, der for tre år siden?

B: Altså jeg havde et sted, eller jeg lejede et værelse, men jeg kunne ikke holde ud at bo derude, det var sån'.. Hun drak, altså hende jeg boede sammen med, eller, ikke boede sammen med, hende jeg lejede et værelse af. Jeg kunne ikke så godt holde det ud. Så flyttede jeg så videre til et andet værelse.

A: Så man kan både bruge GR en længerevarende periode, og man kan også godt komme og bare lige overnatte en eller to nætter?

B: Ja, ja. Det er der mange der gør.

A: Ja?

B: Altså, fordi der er mange der har en lejlighed eller et værelse, ikk' også? Man kommer heller ikke rigtig videre ved bare at sidde dér og kigge på sig selv.. Det er jo åndsvagt også. Så går de hjem igen når de har lyst. Så er der mange, der kommer i weekenden og overnatter fordi de ikke gider at gå hjem. Når vi har holdt fest.

A: Men du har selv kommet her i ca. tre år?

B: Ja.

A: Og det var venner som du kendte der fortalte dig om GR?

B: Ja, jeg kendte en del af dem, ikke? Altså gennem sådan et gammelt besætterhus som det ude i Ahornsgade. Der har de et par gange været forbi... altså der var.. de var meget unge i forhold til mig, men altså med den baggrund jeg havde.. jeg var helt desperat. Og så begyndte en del af dem at komme nede på skurvognspladsen og besøge mig. Så vidste jeg det. Og så kendte jeg Kalle.

A: OK? Ham har du kendt i længere tid?

B: Ja, fra før GR.

A: Aha. Hvor mange år er det så siden?

B: Da det kun var Regnbuen, ikke? Altså jeg kom ikke i Regnbuen, men jeg arbejdede i Solidaritetshuset.. og kendte det derigennem.

A: Så du havde kontakt med Regnbuen?

B: Ja, Regnbuen de havde et kontor i Solidaritetshuset.

A: Og Regnbuen det er den psykologiske rådgivning?

B: Ja. Ja, det er Kalle.

A: Hvad syntes du selv at stedet giver dig? Hvad får du ud af at komme her, ud over at du har et sted at bo?

B: Altså udover den sociale sammenhæng, ikke? så har jeg boet i Ungdomshuset i.., fra '87 til.. '91, og så flyttede jeg sammen med en, altså vi var kærester i Ungdomshuset, men hele kollektivet opløstes af sig selv. Gammel sag. Og folk var ikke tilfredse. Og så, vi gad heller ikke at bo derinde mere. Så boede vi i en lejlighed sammen i fem til seks år.

A: Så Ungdomshuset, det er et andet fristed, hvis man kan sige det sådan?

B: Ja, var. Men det er det ikke mere. Det er lidt sekterisk der..

A: Hvad mener du med sekterisk?

B: Ja, det er kun de meget specielle.. altså det er en klike der kommer der, og folk der ikke ryger og... Altså de lever af at folk de drikker, men de drikker ikke selv. Det er sån' lidt dobbeltmoralsk. De tjener deres penge på at sælge øl til folk der drikker men de drikker ikke selv.

A: Så du føler at folk er mere autentiske her i GR, på en eller anden måde, eller?

B: Det er altså meget blandet. GR er meget mere blandet, ikke? Altså vi var også meget.. Altså der var en del der var besættere, ikke? Vi ønskede os jo et anarkistiske kollektiv. Men dem der kom der, de var sån' lidt for højrøvede. Men selve kollektivet det syntes jeg nu altså godt om. Men der var meget mere frit, altså. Der spillede bands og sådan noget. Det var ligesom det gamle besatte, det var mere åbent...

A: Så stedet det har ligesom hjulpet dig til at komme ud af sociale relationer du egentlig ikke havde lyst til at være i?

B: Hvad skal man sige, altså jeg voksede jo fra Ungdomshuset.

A: Hvad syntes du lige præcist GR har bidraget til? Altså.. jeg mener, jeg kan forstå på det du siger at det også ligeså meget er det du selv gør..

B: Jo, altså jeg gik på røven. Jeg boede i Chile og så døde min mor.. og såh, hende jeg boede sammen med dengang, vi var jo kærester, vi gik fra hinanden, og såh lige pludselig viser det sig at min far fik en blodprop og blev som en baby der..

A: Og det sket alt sammen efter at du kom hjem fra Chile?

B: Ja det skete meget kort tid derefter.. Og så, jeg var X på spanden og sån' fordi jeg havde brygget en masse materiale sammen og arbejdede sammen med en der boede på stedet, ..fordi jeg ikke

kunne få papirerne. Og alt det der, det går så langsomt..

A: Det var papirer, ..om hvad?

B: Ja, en masse interviews vi havde. En kasse med interviews vi havde lavet med arbejderledere, landarbejdere, indianere i Chile.

A: Ja? Altså på det projekt du var med på, der?

B: Ja. De udskrev de der modeller. Vi var altid to om det, ikke? Uden hinanden så kunne vi ikke gøre det. Eh jeg har lyst, mægtig lyst! Så begyndte jeg at komme heroppe. Men det var altså fordi.. altså nu kendte jeg folk heroppefra ikke? Og, i og med jeg havde flyttet, vi havde jo hus min kæreste og jeg, i og med jeg havde flyttet derfra, så var jeg flyttet hjem til min gamle spandejakke. Men det blev for besværligt fordi han kunne simpelthen ikke klare sig selv. Han kunne ikke finde ud af at drikke noget vand og jeg kunne ikke gå fra ham, fordi han hele tiden faldt om og slog sig, og når han skulle på lokum så stod jeg i døren. Så snakkede jeg med min halvsøster, ..så fandt vi ud af og finde en plejehjemsplads til ham. Der er han nu. Der sørger de for at han får noget mad og noget vand. Han har det meget bedre dér. Jeg kunne jo ikke bliver der for altid, altså..

A: Så GR har ligesom fungeret som en slags trygge rammer, så du kunne komme til kræfter igen, eller?

B: Jaeh.. det var et helvede. Men nu, når jeg ikke har noget at lave så kigger jeg forbi.

A: Må jeg spørge hvad du føler for stedet, og hvorfor du føler som du føler? ..vil du sige det der dit "andet hjem".. eller dit "tredje"...."femte hjem" måske?

B: Lige nu, der er det mit første hjem. Altså nu bor jeg her. Nej, men altså, det var da der da jeg havde brug for det ikke? såe... Altså der er altid nogen der er ovenpå og nogen der er på spanden. Hvis man bare flytter der når man kommer ovenpå, så er der kun folk der er på spanden. Det er der nogen gange, ikke? Det påvirker det hele, så det bliver det rene lort. Det vil sige der skal være en hvis procentdel af folk der kan klare sig heroppe. Altså hvis der ikke er det, så kager det jo helt til. Altså det er da godt for mig, for altså jeg har boet det meste af mit voksenliv i Ungdomshuset og haft forskellige former for kollektiver. Boet oppe i bjergene, i telt... boet på gaden i Frankrig og så boet et år oppe i bjergene i Chile. Så mig irritere det ikke, at jeg kun har en madras. Den madras jeg har nu og mit telt og sådan noget, det er meget større end det telt jeg rejste med. Der er meget mere plads, end den plads jeg har haft i de kollektiver jeg har boet i. Jeg har boet tolv mand i en to-værelses lejlighed. Jeg har ikke noget imod at leve på den her måde, jeg skal bare have et sted hvor jeg kan bo. Det har jeg også nu.

A: Ville der have været andre alternativer for dig end GR? Hvorfor valgte du lige netop GR?

B: Ja, ..alternativet det er jo Ungdomshuset. Selvom jeg jo har brudt med det, ikke? Altså, ..jo så har jeg mit liv fra Ungdomshuset, ikke altså? Jeg arbejdede derovre fra midt i 80'erne til 1990, og har boet derinde i fire, fem år. Knoklet døgnet rundt. Og til sidst så gider man ikke. Havde jeg været her i fem eller syv år, så havde jeg ikke lyst.

A: Men du vil ikke sige, ..der er ikke lige nogen offentlige tilbud som du kunne komme i tanke om, som kunne have været et alternativ for dig?

B: Der er ikke nogen. ..Et tilbud? Psykodytten, der kan jeg ikke komme eftersom jeg ikke er syg i hovedet. Spjældet, der kan jeg ikke komme eftersom jeg ikke har lavet andre numre end at jeg skylder mig selv tre dage, men det er til at overse. ..ja, så er der herbergerne. Og der gider jeg ikke komme. Jeg gider ikke sidde og glo på dem, der kommer der.. hard-core-alkoholikere. Altså, der er ikke nogen af dem der kommer på herberg, der nogen sinde kommer videre.

A: Hvad ville det allerbedste alternativ ha' været, hvis du tænker bredt? ..altså, man kunne sige, GR.. hvordan kunne det ha' været endnu bedre?

B: Hvis man nu kigger på folk der er institutionaliserede, ikke også? Alle de folk der bor på herberg, de spiser på en varmestue hvor der er nogen behjertede mennesker som giver dem noget mad, ikke? Men de lærer aldrig at lave mad. De lærer aldrig at klare sig selv. Det er simpelthen en endestation. Det er det sted, hvor man hælder folk ud, der ikke.. der bare.. hen for at dø på et eller andet tidspunkt, ..af junk eller sprut eller... Det er det eneste, som det offentlige har af tilbud.

A: Så din generelle holdning til fristeder det er, at der bør være flere af dem?

B: Ja, de kunne for eksempel ha' ladet de gamle besatte huse stå. Det er en go'.. det er en billig løsning. Ungdomshuset er jo en herbillig løsning, ikke? Hvis man regner med hvor mange mennesker, der på det tidspunkt brugte stedet da jeg boede der, ikke? Og det eneste vi fik det var bistandshjælp jo, ikke? Men havde det været en institution i deres regi, så skulle der være lønnede socialrådgivere og pædagoger og personale, og folk til at lave mad til folk, og alt det bliver gjort. Det havde været en kæmpe stor udgift for kommunen. Det har de også selv sagt, ikke? Sån' når man bor der. Altså grunden til at de ikke fik nedlagt det, var fordi at de var jo en slags værested for folk, der ellers ville ha' kostet en X masse. De kan jo klare sig selv faktisk til noget, der jo ikke er noget. I forhold til hvad det koster det offentlige.

A: Så du vil mene at det er en hjælp for brugerne, med fristeder som Ungdomshuset og GR?

B: Ja. Helt klart.

A: Vil det kunne være en falsk fortrøstning, på en eller anden måde?

B: Det kan alt være.

A: Så du vil mene at et fristed som GR, så vel som alt andet, både kan være en hjælp og en falsk fortrøstning?

B: Ja altså tingene bliver jo som man gør det. Det er da klart.. Altså der er da også folk der.. altså, se nu for eksempel et sted som staden ikke? Der er virkelig mange folk der for lov til simpelthen bare at slappe den. Det er ligesom "Ind" dér, og ingen vej ud. Det får du ikke lov til her. Du kan få lov til at slappe noget tid, men så må du se at få fingrene ud af X, gøre rent og gøre det du skal. Du får lov til at slappe den et år hvis du får brug for det. Du kan ikke slappe den hele livet. Hvis folk de er deciderede psykotiske, hva' X så får de lov til at slippe. Men hvis de er i stand til

det, så vil der også blive stillet krav.. men der er ikke nogen, der gør det for dem. Hvis du ikke tager køkkenet så må du æde af en beskidt tallerken.

A: Så folk lære at tage ansvar for deres eget liv heroppe?

B: Ja.

A: Vil du mene at de offentlige steder ikke opfordre til det på samme måde?

B: Du får jo bare maden serveret. Hvis du møder en eller anden femoghalvtredsårig bums på en varместue, så vil han formegentlig ikke vide hvordan man laver mad. Hvorfor skulle han det? Han kan jo bare gå derned og ligge fem kroner og få en stor portion stangt ud. Det ligner lidt den der bænk, hvor de bare sidder med deres guldbajer. Eller deres junk. Og så ved du også, på institutioner, ikke? Der får man det jo. Folk laver jo ikke noget. Ja, der er nogen steder for de retarderede mennesker, de skal jo ha' det rigtig godt, ikke? Så er der sådan nogen enkelte steder hvor man laver sådan nogen køkkengrupper i bofællesskaber. Et sted hvor der er opsyn med noget personale på, men vi laver selv maden og gør rent efter os. Men det er sån' for uvirkeligt.. Udviklingshæmmede mennesker, som har været der siden de var børn. Og så kommer folk ind fra gaden ..og så får de lige nogen piller så de kan blive passet på herberget. Og der bliver alting gjort for dem.

A: Kender du nogen som er kommet videre derfra?

B: Nej man kommer ikke ud.

A: Så du snakker ud fra hvordan du vil formode det er?

B: Ah, der kommer en del her derfra, af og til.. fra varместuen. Eh... E. for eksempel, han kommer på varместuer og derfor er det at de der varместuemennesker kommer her. Kommer han ikke her så kommer de heller ikke mere. Så bliver de smidt ud.

A: Der er en mentalitet som ikke stemmer helt overens med den her oppe? Hvae.. er der er mere ansvarfølelse heroppe?

B: Folk er jo totalt misbrugere. De er ikke interesserede i at komme videre. De er ikke interesserede i at få en uddannelse. De er interesserede i at få et gratis måltid og et sted at sove indtil de kradser af. Hvad skulle de her? Det kan de jo få dér. Folk der kommer her de er interesserede i at der skal ske noget der kan flytte dem, ikke? 'Ta' en uddannelse eller ta' et arbejde. Men så er det jo også man kan sige, hvad er det man vil komme her for? Så er det man sidder der og ser hvor mange der brugte det dengang og hvor mange der bruger det nu. De går bare ind og ud. Så er de på et eller andet.. Der er nogen folk der bor her og arbejder.. der er nogen der arbejder på Nørrebro.. nogen der arbejder ude i staden.

A: Så de erfaringer du har gjort dig, gennem de år du har haft kendskab til GR, er at der er mange af brugerne af GR der er kommet videre, på en eller anden måde?

B: Ja, ni ud af ti er kommet videre på en eller anden måde. Hér, ikke?

A: Som får arbejde eller uddannelse eller.. noget andet?

B: ..eller går i skole. Det er ni ud af ti. Men det er det jo ikke i det offentlige system. Der kommer man bare ind, og når man først er inde, så skal du blive der til du kradses af. Sån' er det bare. Altså det ideelle ville jo være, ikke? at man lavede alt, kommunen og staten, ..og få den fornødne økonomi til at folk kunne organisere sig selv. Det er den eneste måde de lære at imødegå den verden der omgiver dem. De lærer ikke noget af at få det hele serveret. Men økonomien skal være der, for man kan ikke banke en økonomi op når man er på bistandshjælp. Det er jo vildt hårdt, for ikke at sige at det er muligt. Staten tænker i sådan en taber-tankegang. At vi har vindere og tabere. Taberne må man jo hellere sørge for dør. Det ville jo være rart hvis de døde, men det gør de jo ikke. Det ser jo ikke pænt ud. De skal bare underholdes til de kradses af... Dødssyg tankegang!

A: Men det jeg kunne forstå på det du sagde før, så vil det på længere sigt, og også endda på kortere sigt, være billigere for staten hvis de lavede nogle flere initiativer hvor folk, som i GR, lærer at tage ansvar selv?

B: Hvis det her havde været en institution i offentlig regi, ikke? Så skulle jeg ha' haft ansat nogen af de folk fra amter og kommuner. Og hvis man tænker på hvor meget Gaderummet bruger nu, så kunne det ikke hænge sammen.

A: Kunne man forestille sig at det kommer under offentlig regi? Og i så fald, hvordan kunne man så forestille sig at kunne.. hvad skal man sige.. kunne man forestille sig at det kørte på samme måde, hvor der stort set ikke er ansat nogen, men hvor det bliver eh... Altså som det kører nu, men altså bare under offentlig regi?

B: Ja, men så vil det kræve at vi omlægger hele samfundet. Det vil kræve at vi..., altså vi har ikke nogen sagsprotokol for at komme videre. Det er sådan noget.. vi har ikke sådan noget formåls.. ja sån' noget som... bla. bla bla. Men altså vi har bare ikke pengene til det. De gir' jo penge nok til at opbevare alle de hjemløse. Og det skal de jo også, for.. de bor på herberge og... Altså det eneste der rigtig fungerer af alle de der ting, det er jo i virkeligheden dem der er i privat regi, ikke? Kirkelige organisationer og humanitære organisationer. Hvor man bruger frivillige.

A: Du mener..

B: Ja, jeg mener Kirkens Korshær osv.. Det er dem der tegner billedet.

A: Og du mener det er steder der virker noget, eller..?

B: Ja, for så vidt, altså alle de der gadebumser der, de får sig jo et måltid mad, ikke? Altså hvis det skulle være sån' som vi oplever det i city, så skulle de være på nærmest sån' en station hvor det var lønnede medarbejdere, der laver alle de der ting, ikke? Og det er jo herredyrt. De bliver jo nødt til at lave et eller andet stykke arbejde, ikke? Men det er de jo heller ikke interesserede i, fordi.. det er jo ikke dér.. De satser jo ikke på individer. De satser på den arbejdsstyrke, som svarer til det behov der er for den arbejdsstyrke, og sån'.. Og det vil sige deres målgruppe det er altid erhvervsaktive, ikke? Det er dem de agere sig i forhold til. Og det andet det er sådan noget løst skrav. Det er hjernevask, ikke?

A: Altså nu er GR's brugere omkring 18-25 år, det vil sige, det er en aldersgruppe der ofte er mere motiverede for at komme videre, mere end de der er 20 år ældre som man ofte ser rundt på herbergerne. De er jo gerne de der tyve år ældre..

B: Ja, sån' var det før. Sån' er det ikke længere. Det siger alle der har rendt heroppe. De siger at der kommer flere og flere in ad døren. Det er jo en forskel fra for tyve år siden. ..Det er, at nu kommer... Nu kan du se ham E. der.. ikke? Han er en af de yngre der.

A: Hvor gammel er han?

B: Han er 19 år. Og han har boet her. Måske er der andre, der er yngre derinde.. der er sån' nogen der kommer bare tilfældigt i varmestuen. Jeg var derinde sammen med nogen, der heller ikke normalt kommer der, fordi de er sådan nogen slampede nogen. Jeg kan ikke lide de mennesker derinde, såh.. ja.

A: Hvorfor kan du ikke lide menneskerne derinde?

B: Nu ved jeg ikke hvordan du har det med det der. Men de vil snyde og bedrage, der, for at få deres mad og penge. Det er det eneste de tænker på, det er det eneste de snakker om, og det gider jeg ikke sidde og høre på.

A: Du tænker ikke på de ansatte, men på dem der kommer der?

B: Nej de er da... De er jo frivillige, ikke? De er skam søde og rare, men altså... GR er.. altså, satser på at folk, og det gør de fleste på et eller andet tidspunkt i deres liv alligevel, mennesker må jo ha' en eller anden slags ting, som de kan komme videre med. Men de kan blive fanget i den krise resten af livet, hvis de kommer i de der institutioner. Bare får i hoved og røv. Altså, mad, en varm seng og en pose penge. Så ville jeg stå af. Så skal de ikke leve sammen med os andre. Det orker jeg ikke mere, det har jeg oplevet før, ikke? Jeg bliver vred over den måde at... Men det er jo ikke meningen. Altså sådan kan man gøre overfor folk der så senile, at de ikke er i stand til det selv. Men altså, folk de er jo teenagere her, ..i tyverne, ikke? Der er masser af tid. Der er ikke nogen der har nået at blive junkie eller noget, endnu. Altså, opfører de sig som junkie eller alkisser (alkoholikere, red.), så ryger de ud. Det ved jeg ikke.. Det passer ligesom ikke rigtig ind. Det er vi ikke gearet til.

A: Så det er den der selvjustits som sørger for at folk, som hindre at de andres udvikling, på en eller anden måde bliver smidt ud? Er det sådan jeg skal forstå det?

B: Ja, eller man vælger, ikke? Magt gælder ikke.

A: Så det vil sige at dem der kommer her, som ikke har den der propel at de på en eller anden måde vil fremad og videre i tilværelsen, de på en eller anden måde ikke passer ind i klimaet, og forsvinder af sig selv? Er det sådan det er?

B: Ja, hvis de ikke engang vil videre. Altså nu eh.. så kan de jo bare gå derhen hvor folk ikke vil videre de bliver opbevaret. Hvis de vil leve af varmestuer og på herberge og eh... altså så er det da klart, så kan de da bare blive hende i den bjørnegrotte der. Altså folk kan X ikke komme videre i deres liv hvis de skal sidde med deres junkie-snak. Så bliver de bare passive. De har

ikke nogen status for sit liv.

A: Men man kunne vel også godt forestille sig at kommunen/ Staten også havde sådan nogle steder som GR, hvor man netop kunne fremelske de unges egen potentiale for udvikling? Kunne man ikke det?

B: Jo, det kræver bare at vi havde et andet samfund. Men som jeg siger.. venstres tankegangen den er "du er din egen lykkes smed" og alle der taber dem holder vi helt ude. Så det er den tankegang der gør at udviklingen ser sådan her ud, ikke? Og det er ikke med vilje at folk har valgt det, det sker bare. Derfor er det en ting der skal ændres. Det skal ikke være kommunen der vælger alt, og bare lure på folk, ikke? Deres forskellige former for...[bånd vendes]
Hvor var det vi kom til?

A: ..med sundheden..

B: All right. Hvis du går på antabus,...og du kan få noget støtte hvis du er på metadonbehandling, ikke? ..så eder du antabussen og metadonen, men der er ikke nogen.. altså det er restriktivt. Jeg tror ikke at problemet er, at folk de drikker. Hvis de nu holdt op med at drikke, så ville de ikke brande den af. Ligesom hvis de nu holdt op med at være narkoman, ikke? Men de er vel narkomaner fordi de ikke har nogen tilværelse. Så ideen er at gi dem en pille altså, eller lade dem selv tage en tilværelse. Det ville jo være indbydende. Der er ikke nogen der er ond. Så bliver det med antabus der og nervepiller, de har ingen mulighed, med metadonsnak der.. så bliver de opbevaret der, til de er så høflige at kradse af engang.

A: Hvordan kunne man give dem muligheden for at give dem en tilværelse?

B: Det var jo altså ved at lade være med at gå så X meget op i om de drikker et par bajere eller om de ryger noget hash, for eksempel, ikke? Men mere går op i, at de har mulighed for at gå i skole og sådan noget. Altså rigtig fattige har jo lært noget af problemer.. masse der har været udsat for incest for eksempel og som har haft en herrelortet barndom, og hvor vi bare har nok så bliver vi glade. Vi får jo ikke tilbud om en psykolog en gang om ugen, for eksempel.. Vi kan få et tilbud om at hvis de tager på antabus så kan de også få nogen nervepiller. Og så er den skid slået. Med sådan nogen nervepiller der kommer man jo også frem i livet, ikke? Men vi har jo ikke noget tilbud, altså vel? Man skulle stille nogen krav. Lave nogen boenheder, hvor folk selv skal lave deres mad, ikke? Selv rede deres seng. På et tidspunkt så vil det vise sig, at når folk er for store idioter og ikke kan finde ud af det, så vil de bare blive hårdt at bo der, altså. Så vil de ryge ud af den boenhed. Det er jo dem der bor der, der skal bestemme hvem de kan li' der bor der.

A: Så.. kunne man forestille sig sån' en fem mennesker dér? Der bor omkring tyve i Gaderummet nu. Er det for mange? Eller skulle man lave mindre boenheder?

B: Altså, det er for mange fordi vi ikke har plads. Men det er ikke for mange i forhold til.. Det er udmærket.

A: Er det bedre til selvjustitsen at man ligesom er flere til at hold trådene?

B: Tyve, tredive mennesker det er fint nok.

A: Er det bedre end fem-ti mennesker?

B: Joh.. det syntes jeg ville blive for intimt. Fordi her.. man deler sig jo alligevel mere eller mindre op i Gaderummet. Og dem der sidder og stener og hygger den hele dagen, og så er der nogen der er ude og spille fodbold, og selvfølgelig, så er der nogen der er politiske, så er der nogen der... osv.. De skiller sig ud. Men alligevel, såeh.. vi snakker jo alle sammen sammen, vi kender jo alle sammen hinanden, og snakker med hinanden. Det ved jeg ikke, jeg er X ligeglad med hvad de laver. Fordi at eh.. Det skader kun dem selv. Et eksempel er dem der drikker sig fuldt om søndagen aften. Det skader bare dem selv hvis de skal gå i skole med tømmer mænd. De får ikke noget ud af det. Men der er jo ikke andre folk, vel altså fordi de eh.. Men jeg syntes du har et socialt netværk heroppe, det er ikke noget du eh... Folk der drikker øl her, de behøver ikke at drikke øl. Det er kun for at være social.

A: Fordi der er det sociale netværk, eller hvad tænker du på?

B: Ja, du sidder jo ikke og er ensom, vel? Du sidder og er herreensom.. så kan du gå ned og sidde på en bænk, og sidde med nogen andre, der sidder ensomme oppe i deres lejligheder, ..og drikke et par kasse bajer, læse avis, læse bøger og snakker der og.. Det meste af tiden der snakker man jo bare. Folk laver jo i det hele taget ikke noget af den grund. Det er der jo overskud til, det har du jo ikke hvis du sidder i en lejlighed, hvis du sidder nede på en bænk og drikker så har du overskud til at fortsætte. Det kan du selvfølgelig ikke efter en hel kasse bajere. Jeg er for eksempel begyndt at gå i skole. Men narkomaner i det hele taget, de er over hovedet ikke motiveret til noget som helst andet end det næste fix.

A: Så folk er gode til at aktivere sig selv, når de har et socialt netværk og når de har et sted hvor de kan tage ansvar selv, er det rigtigt?

B: Også det at de ikke bliver presset. Altså hvis der er nogen, der har det vildt dårligt og ikke tager deres tjans i tre dage, så er der ikke nogen der kommer og.. altså de bliver ikke udstødt. På et tidspunkt får de at vide, at nu.. hvis de begynder at slamme den, ..så bliver der jo fejtet der ..det ved jeg ikke, der bliver fejtet på et tidspunkt. Der er jo ikke nogen der går og presser dem, altså. Folk bliver ikke set ned på af den grund. Men nu altså for at opsummere det. Folk skal selv gøre deres ting og lære at klare sig selv. Det lærer de så også. Det kan godt være at de ikke ved noget som helst når de kommer, men inden de har taget herfra så har de lært det hele, i hvert fald hvordan man holder på en kost.

A: Og det er sådan stedet fungerer nu, og hvordan kunne det være bedre siger du?

B: Der skulle for eksempel være noget mere plads. For eksempel det her kontor, se bare alle de der bunker. Det kan vi jo fordi vi er sådan rimelig fordomsfri. Altså der er mange mennesker, der vil syntes det her var lidt for meget.

A: Så mere plads..

B: Ja, altså plads til det. Også plads til det.. at man kan gøre.. altså, det er meget svært at gå i skole når man bor her. Fordi at hvis der er nogen der har lyst til at høre musik, så er der musik i hele huset. Hvis der er nogen der har lyst til at se fjernsyn til klokken fire, så er der larm fra et fjernsyn hele natten. Hvis der er nogen der har lyst til at spille computer, så er der computerlyde

i hele huset, hvis der er nogen der har lyst til at holde fest, så musik. Det er lidt for lille. Altså det skulle være sån' at der var et sted til de forskellige ting. Og så der-hvor-du-bor-areal skulle du kunne gå hen, hvor det ikke larmer.

A: Nu bor i telte, hvor det kun er telduge der skiller jeres personlige rum ad.

B: Ja.

A: Så mere plads og mere individuel..

B: Ja, hvis nu der er gæster deroppe, så påvirker det jo alle der er deroppe når de sidder og snakker.. Det jo er svært at lave lektier og det er svært at sove. Men det er jo udelukkende et spørgsmål om penge. Når der er faciliteter til det. Lad os sige der var to rigtige etager. Lad os sige der var en etage som den her nedenunder, hvor folk de boede. Hvis folk ville lave lektier så kunne de gå ovenpå der.. ellers ind i fællesstuen..

A: Nu bor der omkring tyve unge heroppe. Er det din fornemmelse at der er behov for flere steder som GR? Bliver i af og til nødt til at afvise folk, af ren og skær pladsmangel? Er det din fornemmelse?

B: Nej. Altså folk bliver ikke afvist, vel?

A: Så GR dækker behovet i København fint pt.?

B: Ja. Du skal jo regne med at det er Nørrebro vi dækker, ikke? Folk bor jo ikke på Amager eller Vesterbro eller Østerbro..

A: Så der kunne godt startes lignende steder, andre steder i København?

B: Ja, vi dækker.. vi kan jo ikke dække en hel by. Vi dækker kun indre Nørrebro. Folk der kommer fra indre Nørrebro, stort set. Folk der hører til på Nørrebro, er flyttet til Nørrebro, eller omegn. Men det er jo også et spørgsmål om.. der skal jo selvfølgelig være nogen mennesker der, som Kalle og nogen af de frivillige der nu kommer her, ikke? Og hvis de mennesker ikke er der, så vil det jo ikke kunne køre rundt.

A: Så det dækker fint behovet på Nørrebro, men man kunne godt åbne lignende steder andre steder i landet, eller hvad?

B: Ja, men vi dækker det jo ikke, fordi vi er jo alt for mange mennesker her..

A: Så i bliver nødt til at afvise nogen af dem der kommer?

B: Nej, der er bare for mange aktiviteter vi ikke kan have.. Der er for mange her. Hvis vi boede fem mennesker her, ikke?.. Så kunne man så lavede seks værelser. Rigtige værelser. Så der er fælleskøkken og fællesrum, det er jo det vi ser.. Men tyve mennesker? ..bag nogen lagner? Altså man kan jo ikke lave noget. Altså, lad os sige at eh.. hvis nu folk for eksempel vil male eller de vil fotografere eller et eller andet... Hvordan skulle de kunne gøre det? Du kan jo ikke male hvis du har en getoblaster stående og blæser totalt ud i nakken på dig. Men altså, hvis det var, ikke?

Der er jo masser af unge der kommer på, hvad er det nu de hedder de der... de der steder hvor folk nu kommer.. nåe, det kan jeg ikke huske. Det er også lige meget, der ligger nogen stykker af dem rundt omkring. (pause). Ungdomspension. Men det er jo bare et sted hvor man kan bo gratis. Jeg kender en del der har boet på Ungdomspension. Men det jo bare sån' en pind de har. Så er der ikke mer' der. Der er jo ikke eh.. Hvis man har lyst til det. Det er der jo ingen... altså sån' nogen unge, der endnu ikke kan klare sig selv, får ..eller piller eller et eller andet. Det er sån' noget der overhovedet ikke fungerer. Det fungerer bare sådan så de ikke ligger og sover på gaden.

A: Så dem du kender der, har ikke fået noget megen hjælp ved det eller hvad? Er de kommet videre, af det?

B: Af en seng? Nej. Ikke af det.

A: Er det hvad de selv siger?

B: Ja. Jeg kender dem jo. Kendte en del der boede nede på de der gamle bygninger der.

A: Så de siger selv at det ikke var det. Hvad var det så der hjalp dem videre, dem der så er kommet videre?

B: Nej. det var det ikke.

A: Tror du ikke der er nogen der vil sige det samme om GR?

B: Altså det er svært at komme videre hvis du ikke har et socialt netværk. Fordi hvis du lever på gaden så vil de venner du får være dem der bor på gaden. Og det behøver ikke nødvendigvis være nogen der er særlig motiveret for at møde eller tage nogen form for uddannelse.

A: Og det vil måske være det samme på Ungdomspensionen?

B: Det er jo bare et værelse. Surt show.

A: Der må jo stadigvæk være noget socialt der også?

B: Det er jo tilfældigt.. Det er det samme, der er nogen der er ansat nogen til at administrere hvem der flytter ind og ud, og det er totalt tilfældigt. Hvis du ikke er interesseret i at være sammen med dem der bor her, så er der faktisk ikke rigtig noget at gøre. Sådan er det jo ikke på en Ungdomspension. Der er jo heller ikke nogen fælles aktiviteter og sån', i stor stil. Men dét der er her, det er at folk de har deres pind. Den kan de trække sig tilbage, hvor dårlig den så end er, eller blive i fællesstuen.. rygerum. Så hvis man har det der, det samme som der er i GR.. Så et sted og bo, og.. Det er; et fælles arbejdsareal hvor man kom for at lave noget. Hvor folk der ville lave lektier, kunne sætte sig der stille og roligt. Så skulle vi have et fællesareal som det vi har nu, ikke? Hvor folk kan sidde og høre musik, og læse avis og drikke bajere osv. og så skulle der være et boareal, hvor der også skulle være stille og roligt. Men det kræver altså i hvert fald fire gange så meget plads. Men man skal jo heller ikke være for urealistisk i udviklingen af det. That's it. Men egentlig er det fint. Det er bare de fysiske rammer der er dårlige. Jeg tror også det er de fysiske rammer der gør, at der er mange der ikke kommer her. Fordi i det øjeblik du

beslutter dig for at tage en uddannelse, bliver du nødt til at få fat i.. til at finde dit eget sted. Det er der også mange der gør, som bor sammen med nogen andre eller bor alene og så kommer her når de har lyst.

A: For at få det sociale med alligevel?

B: Ja, ja. For at være sammen med dem man kender. I forhold til dem der bor her, så dem der kommer her er jo mange, mange flere. Der kommer virkelig mange mennesker.

A: Og mange af dem der kommer her har også boet her i kortere eller længere perioder?

B: De har boet her. Ja. Men er ikke i stand til at gennemføre. Altså HF det kan du ikke tage og bo her på samme tid, med mindre man altså hvis nu man kan, hvis nu man.. ja, jeg ved ikke lige hvad jeg skal finde på. (pause). Ok nu er jeg så heldig at jeg står op der.. har en fire timer om morgenen hvor det stort set kun er mig, og så dem der sidder stille og roligt inde i computerrummet. Så sidder jeg og læser avisen der fra klokken seks til klokken ti. For det meste.. og så er der folk der kommer hjem fra arbejde.

A: Så har du dit privatliv alligevel, på en eller anden måde?

B: Jo men de fire timer dem har jeg alene. Helt frem til klokken ti. Ja, så kommer dem der har nattearbejde, ikke? Der, tit der lidt i syv. Loppe-T. arbejder på Loppen. De kommer der om morgenen, ikke? Men altså, de fleste de, ve' du hvad, de skal bare have noget morgenmad.. få snakket og sån' noget der. Så det vil sige jeg har masser af tid, ikke? Nu er jeg begyndt at gå i skole igen der. Om morgenen.

A: Du er begyndt på et computer-kursus her i efteråret?

B: Ja. Så skal jeg også starte op på skolen. Nej, det er.. da min søn døde der, ikke? Der gad jeg X ikke. Neh.. Det er også lige meget hvornår jeg gør det. Han er færdig med hans liv. ..skole, det er ikke til. Det kan jeg jo sagtens sidde og gøre det om morgenen. Jeg laver altid lektier om morgenen der. Jeg gider ikke om aftenen, så.. der vil jeg egentlig gerne at jeg ku' se nogen andre mennesker. Og der har jeg to timer. Fra klokken seks til klokken otte. Skolen starter klokken halv ni, så har jeg en halv time til at komme derover i. Så der har jeg to timer. Det er i orden. (pause). Altså jeg tror at hvis folk, der ikke har nogen social netværk, de går i skole, ikke? Så bliver de totalt desperate på et eller andet tidspunkt. For de kan jo ikke gå til fest eller noget, for de kender jo ikke nogen. Gå på værtshus.. hvem gider dét, ikke? Altså.. jeg vil sige at på et eller andet tidspunkt der bliver de sån' enormt stresset og utålmodige, så passer de ikke skolen og så.. Hvis man har et sted hvor der er mennesker, så har man ikke det behov. Jah, behov.. Det er næsten for meget af og til. Man har ikke det her akutte behov der gør at man ikke får lavet sine ting, fordi man klistre. I stedet for at bo steder som her, så drøner folk til fester. Det er den eneste måde man kan komme i kontakt med folk, det er ved at gå ud.. party-time. Man behøves ikke gå til party-time her. Der er for meget gang i den.

A: Har du noget mere du vil tilføje inden vi slutter?

B: Neh..

A: Vi har været omkring det hele?

B: Ja? men det var da godt.

A: Eller har vi ikke det?

B: Det ved du bedst. Det er dig der laver interviewet.

A: Nej, men er der mere du har lyst til at tilføje?

B: Neh..

A: Nej? Vi slutter. Jeg siger tak!

Bilag 4.

Betingelses-matrix for en bruger af fristedet Gaderummet.

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1 . . . . .

Forklaring af anvendte koder:

10. Verden, som geografisk, historisk, politisk og kulturelt fænomen
9. Europa, som geografisk, historisk, politisk og kulturelt fænomen
8. Norden, som geografisk, historisk, politisk og kulturelt fænomen
7. Danmark, som geografisk, historisk, politisk og kulturel fænomen
6. Staten, som historisk, politisk og kulturelt fænomen
5. Københavns Amt, som geografisk, historisk, politisk og kulturelt fænomen
4. Københavns kommune, som geografisk, historisk, politisk og kulturelt fænomen
3. Gaderummet, som geografisk, historisk, politisk, kulturelt, social og psykologisk fænomen
2. Gruppen af brugere i Gaderummet, som psykologisk, social, kulturelt, politisk og historisk fænomen
1. Individet der identificere sig som bruger af Gaderummet, som psykologisk, socialt, kulturelt, politisk og historisk fænomen

- § 7. Generalforsamlingen er den højeste myndighed i foreningens anliggender.
- § 7.b Alle afgørelser træffes ved simpelt flertal.
- § 7.c Over det på generalforsamlingen passerede føres en protokol, der underskrives af ordstyrer og bestyrelsens medlemmer.
- § 8. Stemmeret har ethvert medlem som har betalt kontingent for indeværende år.
- § 9. Valgbar til bestyrelsen er alle almindelige medlemmer som er tilstede på generalforsamlingen eller skriftligt har givet tilsagn.
- § 10. Foreningens regnskabsår er kalenderåret.
- § 10.b Kontingentet fastsættes af generalforsamlingen.
- § 11. Bestyrelsen består af fem personer, som vælges på generalforsamlingen ved simpelt flertal.
- § 11.b Bestyrelsen vælger selv formand, næstformand og kasserer blandt bestyrelsens medlemmer.
- § 11.c Bestyrelsen vælger selv terminer samt sted for afholdelse af møder. Dog skal bestyrelsen afholde møde mindst hvert kvartal.
- § 11.d Bestyrelsen fører protokol hvor alle væsentlige beslutninger anføres. Protokollen (referatet) skal godkendes af bestyrelsen på næste møde.
- § 11.e Bestyrelsesprotokollen er altid tilgængelig for alle medlemmer.
- § 11.f Alle beslutninger afgøres ved simpelt flertal.
- § 11.g Efter valg af bestyrelse, skal generalforsamlingen vælge en kritisk revisor. Den kritiske revisor kan til en hver tid foretage uanmeldte revisioner. Endvidere kan denne person også bede om regnskab fremlagt af kassereren med ti dages varsel.
- § 12. Eksklusion af et medlem kan ske, hvis bestyrelsen enstemmigt vedtager dette.
- § 12.b Såfremt at der ikke er fuld enighed i bestyrelsen om eksklusionen af et medlem skal generalforsamlingen, med to tredjedele flertal, beslutte eksklusionen.
- § 13. Ændring af vedtægterne kan kun ske på en generalforsamling.
- § 13.b Såfremt at 20% af medlemmerne forlanger dette, kan vedtægtsændringen først vedtages, på en følgende generalforsamling.
- § 14. Hvis foreningen opløses overføres samtlige aktiver til almennyttige formål for befolkningen i København.